

Неїжко С.І.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Україна

Проблеми відбору іншомовних навчальних матеріалів для студентів інженерних спеціальностей

Специфіка навчання професійно орієнтованої дискусії (ПОД) майбутніх фахівців в галузі енергозбереження та енергоменеджменту (далі – майбутніх фахівців) вимагає особливої уваги до проблеми відбору змісту навчання, диктуючи необхідність більш ретельно досліджувати потреби іншомовної професійно орієнтованої компетенції (ПОК), що дозволяє здійснити правильний вибір навчальних прийомів і тематико-ситуативного змісту.

В умовах професійно орієнтованого навчання дискусії проблема навчальних матеріалів постає особливо гостро, оскільки навчальний матеріал є не лише засобом навчання, але й засобом отримання професійної інформації. З посиленням специфіки контексту професійно орієнтованого навчання дискусії зменшується кількість навчально-методичної продукції і неминуче постає питання про ефективний інформаційний пошук прийнятних для використання в процесі навчання матеріалів і/або створення таких [3].

За таких умов матеріалами для навчання професійно орієнтованої дискусії можуть бути:

- 1) фрагменти навчально-методичних комплексів, підручників або окремих їх компонентів (включаючи мультимедійні);
- 2) адаптовані або модифіковані фрагменти навчально-методичних комплексів і посібників;
- 3) автентична друкована продукція іноземною мовою (книги, періодичні видання тощо) професійно орієнтованого змісту;
- 4) автентична мультимедійна продукція іноземною мовою (теле- і радіопередачі, документальні і художні фільми тощо) професійно орієнтованого змісту;

5) автентична документація компаній або організацій цільової галузі для внутрішнього користування (посадові інструкції, циркуляри, звіти тощо);

б) автентичні матеріали про організації і/або їхню діяльність для зовнішнього користування (матеріали сайтів, інформаційні брошури для клієнтів тощо);

7) опис характерних ситуацій взаємодії співробітників у контексті діяльності організацій цільового профілю.

Перераховані вище матеріали є достатніми для ефективного проведення ПОД і дозволяють скласти повне уявлення про форму і зміст майбутньої професійної діяльності студентів інженерних спеціальностей.

Існує декілька способів конструювання та структуризації мовного матеріалу. Перший спосіб – це лінійна побудова навчального матеріалу. За такої структури частини навчального матеріалу представлені послідовно і безперервно, як ланцюжки єдиної теми. Другий спосіб концентричний, використовується коли одне і теж питання розглядається декілька разів. При повторі зміст розширюється, збагачується новою інформацією та розглядається на новому рівні. Третій спосіб – спіралеподібний: коли розглядається проблема до вирішення якої викладач та студенти постійно звертаються, розширюють та збагачують коло пов'язаних з нею запитань. Четвертий – модульний, за такого способу весь зміст розподіляється за певними напрямками [2, с. 272]. Інтерес становить також кейсовий метод організації навчального матеріалу [1].

Кожен кейс містить вправи, що забезпечують активізацію чотирьох основних компонентів, що виділяються у змісті навчання ПОД:

- мотиваційного
- процесуального
- результативного
- рефлексивного.

Мотиваційний аспект навчання ПОД пов'язаний з першим етапом говоріння, що здійснюється студентами – мотиваційно-спонукальною фазою. До діалогу студента спонукає комунікативно-пізнавальна потреба здійснити

усне спілкування. Вона уособлюється в мотиві мовленнєвої діяльності і направляється комунікативним наміром, що усвідомлюється студентом в меті говоріння: запитати, роз'яснити, уточнити інформацію.

Таким чином мотиваційно-спонукальна фаза, що являє собою складну взаємодію мотиву говоріння і комунікативного наміру, формує загальний задум, загальний предмет висловлювання.

Відповідно до вищесказаного перед викладачем постає завдання створити, підтримати і підвищити мотивацію мовленнєвого вчинку студента. Рішення такого завдання передбачає здійснення викладачем добору й організації проблемних професійно орієнтованих ситуацій, що стимулюють виникнення і розвиток комунікативно-пізнавальної потреби студентів для висловлення думки іноземною мовою з визначеною метою. Для ПОД викладач повинен відбирати актуальний і цікавий матеріал, тобто професійні теми, проблемні ситуації, що є значимими у професійному плані для студентів і задовольняють їх комунікативно-пізнавальні потреби на основному етапі.

Процесуальний аспект змісту навчання ПОД пов'язаний з другим етапом говоріння, що здійснюється студентами – орієнтовано-дослідна фаза. На цьому етапі студент повинен здійснити правильний вибір засобів формулювання власної думки іноземною мовою, а також планування, програмування і внутрішню мовленнєву організацію предметного і змістового планів.

Результативний аспект змісту навчання ПОД пов'язаний із третьою фазою здійснюваного студентами говоріння – виконавчою.

Виконавча фаза говоріння носить зовні виражений характер. Студенти вимовляють висловлювання і у такий спосіб реалізують свій задум.

Рефлексивний аспект змісту навчання іншомовного говоріння пов'язаний з таким компонентом говоріння, як контроль, аналіз, самоконтроль.

У процесі говоріння студенти реалізують визначену програму породження висловлення, задану ситуацією ПОД. При програмуванні й реалізації іншомовного говоріння, вони постійно здійснюють контроль своїх дій у внутрішній мові і зовнішньому оформленні висловлювання.

Таким чином, постійно контролюючи свої мовленнєві дії, студенти поступово опановують здатність породжувати іншомовне висловлювання самостійно, без використання допоміжних мовних, мовленнєвих і наочних засобів.

Литература:

1. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / [под ред. М. К. Колковой]. – СПб. : КАРО, 2006. – 224 с.
2. Реан А. А. Психология и педагогика / А. А. Реан, Н. В. Бордовская, С. И. Розум. – СПб. : Питер, 2007. – 432 с.
3. Сімкова І.О. Відбір матеріалу для навчання англomовної професійно орієнтованої дискусії майбутніх фахівців у галузі енергозбереження та енергоменеджменту / І.О. Сімкова // Вісник національного лінгвістичного університету. Серія Педагогіка і психологія. – Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2011. – Вип. 9. – С. 47-53